

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**  
**Кафедра корейської та японської філології**

Курсова робота

з корейської філології

на тему:

**СПОСОБИ, ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ ПЕРЕКЛАДУ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ**

Студентки групи Пкор 19-19

факультету східної і слов'янської  
філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова та література і переклад,  
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та  
література (переклад включно),

перша – корейська

**Варюшіної Єлизавети Юріївни**

Науковий керівник:

Доц. Пророченко Н.О.

Національна шкала \_\_\_\_\_

Кількість балів \_\_\_\_\_

Оцінка ЄКТС \_\_\_\_\_

**Київ – 2023**

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП.....</b>	<b>3</b>
<b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ТА ПЕРЕКЛАДУ НА ІНШІ МОВИ.....</b>	<b>6</b>
1.1. Поняття «перекладу» як складного багатогранного процесу.....	6
1.2. Особливості корейської мови у різних аспектах.....	10
1.3. Використання різних способів, прийомів та методів під час перекладу корейської мови.....	13
Висновки до 1 розділу.....	15
<b>РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.....</b>	<b>16</b>
2.1. Трансформації як умова перекладу з корейської мови.....	16
2.2. Основні трансформації та труднощі при перекладі з корейської на українську мову.....	20
Висновки до 2 розділу.....	22
<b>ВИСНОВКИ.....</b>	<b>24</b>
<b>АНОТАЦІЯ.....</b>	<b>26</b>
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</b>	<b>27</b>

## ВСТУП

**Актуальність дослідження.** На сьогодні у світі все більшого поширення та популярності набуває таке явище як «переклад». Переклад різних мов світу – це складний процес, який характеризується певною діяльністю з інтерпретації сенсу тексту на одній мові та створення нового еквівалентного йому тексту на іншій мові. Дослідженням перекладу як багатогранного процесу займалися такі науковці як С.Бобрівник, І.Теплюк, С.Гайдученко, Л.Гончаренко, Т.Гальчак, О.Шевченко, В.Карабан, та ін.

Роль перекладу у процесі розвитку культури та науки, а також міжкомунікаційних зв'язків важко переоцінити. Слід зазначити, що переклад впливає не тільки на культуру, але й на економічний та політичний розвиток кожної держави. Переклад на іншу мову значно важчий, аніж переклад на рідну мову, адже перекладач може використовувати лише ті слова, які він знає, багатство активного слова, а якщо переклад потрібен на рідну мову, то зазвичай використовується багатство пасивного слова, тобто ті слова, які він розуміє у чужому мовленні, хоча сам їх не використовує.

Однією з проблем перекладання є застосування комп'ютерних технологій під час перекладу. Неодноразово текст перекладався неправильно та містив багато помилок, тому слід розуміти, що якісний переклад будь-якого тексту може надати лише спеціаліст, тобто перекладач.

Корейська мова займає значне місце у системі усіх мов світу. Як ми знаємо, корейською мовою розмовляють корейці, жителі усього Корейського півострова, до складу якого входять Корейська народно-демократична республіка та Республіка Корея.

Багато дослідників відносять сучасну корейську мову до ізольованих мов, проте деякі вважають його частиною алтайської мовленнєвої системи. Також існує гіпотеза про те, що корейська мова має певні зв'язки з дравидськими мовами, а також з японськими.

Дослідженням корейської мови у різних аспектах займалися такі науковці як Кан Ден Сін, І.Пешкова, Т.Козак, В.Охріменко, О.Нечипорук та ін. Відмітимо, що

корейська мова за своєю структурою складна та має багато особливостей яку системі мов, так і у процесі перекладання. Для правильного перекладу корейської мови спеціалісту потрібно знати певні способи, прийоми та методи.

Недостатність дослідження з даної теми обумовило вибір нашого дослідження «Способи, прийоми та методи перекладу корейської мови».

**Мета дослідження:** дослідити способи, прийоми та методи перекладу корейської мови.

**Завдання дослідження:**

- 1) розкрити сутність поняття «перекладу» як складного багатогранного процесу;
- 2) визначити особливості корейської мови у різних аспектах;
- 3) проаналізувати використання різних способів, прийомів та методів під час перекладу корейської мови;
- 4) розкрити сутність трансформації як умови перекладу з корейської мови;
- 5) визначити основні трансформації та труднощі при перекладі з корейської на українську мову.

**Об'єкт дослідження:** корейська мова як одна з мов перекладу.

**Предмет дослідження:** способи, прийоми та методи перекладу корейської мови.

**Матеріал дослідження.** Матеріалом дослідження слугували зразки текстів для аналізу особливостей трансформацій та труднощів при перекладі з корейської на українську мову, а також окремі фрагменти діалектів. Окрім цього матеріал дослідження зосереджений на наукових доробках науковців що до способів, прийомів та методів перекладу з корейської мови.

При проведенні дослідження нами були використані наступні **методи:**

- а) *теоретичні* (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, порівняння літератури);
- б) *емпіричні* (спостереження, дослідження).

**Практичне значення:** практична значущість полягає в тому, що одержані результати дослідження можна використовувати у ЗВО під час читання загальних та спеціальних курсів з корейської мови.

**Наукова новизна:** удосконалено розуміння способів, прийомів та методів перекладу корейської мови.

**Структура роботи:** робота складається зі вступу, двох розділів, кожен з розділів має два підрозділи і висновки до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел.

# РОЗДІЛ 1

## ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ТА ПЕРЕКЛАДУ НА ІНШІ МОВИ СВІТУ

### 1.1. Поняття «перекладу» як складного багатогранного процесу

Переклад має важливе значення у процесі культурного, економічного та політичного розвитку кожної держави. Т.Гальчак (2010) стверджує, що переклад – це процес спілкування, в який залучені дві мови, два тексти і два види змісту, позбавлених повної відповідності.

За Л.Гончаренко (2017), згідно сучасних словників та підручників, поняття «переклад» має більше трьох десятків тлумачень, в кожному з яких зазначається специфіка даного явища. Слово переклад є для усіх зрозумілим та звичайним, воно існує в кожній мові у різних його контекстах: переклад твору, зробити переклад, надрукувати переклад, у процесі перекладу і т.д. Слід зазначити, що як науковий термін переклад в широкому розумінні означає працю, яка спрямована на відображення певної інформації, оформленої письмово або усно, з однієї мови на іншу або інші мови задля забезпечення міжмовної комунікації. У вузькому розумінні перекладом називається перекладений текст, який оформлений письмово.

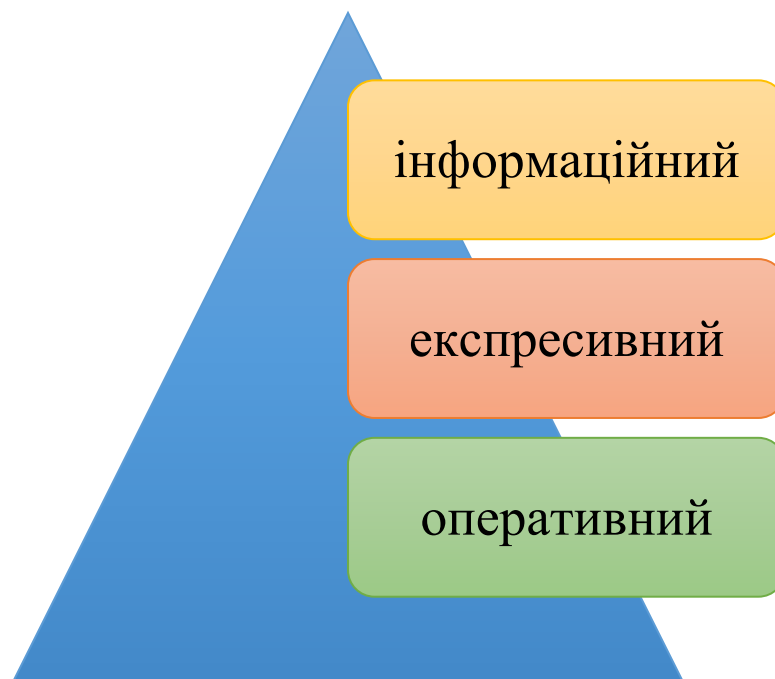
Такі науковці, як С.Бобрівник, І.Теплюк та С.Гайдученко (2017) вважають, що у контексті глобалізації і стрімкого розвитку міжкультурної комунікації переклад, як один з інструментів спілкування відіграє важливу роль. Переклад визначають як заміщення текстового матеріалу однієї мови на еквівалентний текстовий матеріал іншої мови (с.130).

За В.Карабан (2002) можна виділити такі основні рекомендації щодо аспекту перекладу:



Вчені С.Бобрівник, І.Теплюк та С.Гайдученко (2017) відзначили у своїй роботі, що під час перекладу використовуються різні методи і техніки перекладу в залежності від типу тексту. Відзначимо, що К.Райс заснувала поняття типів текстів на функціональних характеристиках текстів у культурі їх створення і на засобах відображення їх функцій при перекладі на іншу мову. К.Райс визначає переклад як

текст, функціонально еквівалентний тексту оригіналу в певній цільовій культурі. Виокремлюється три головні типи текстів:



Л.Гончаренко (2017) у своїй роботі розглядає переклад як явище в його різних аспектах. Соціальний статус перекладу як суспільно значимої діяльності вимагає вивчення із залученням наукового апарату соціології, а отже соціологія досліджує переклад як один із видів соціально-рольової взаємодії. З психологічної точки зору до перекладу, то він орієнтує на дослідження самого процесу перекладу, на вивчення «людського компонента» в перекладі, на аналіз психології вибору перекладачем тих чи інших рішень у важких ситуаціях. Переклад тісно пов'язаний з етнографією, історією та антропологією, адже культурно-історична варіативність життя і побуту, мови і сприйняття людей дуже різняться. З літературознавчої сторони досліджують переклад з художньої сторони, беручи до уваги його естетичний еквівалентний оригінал, роль мови перекладу у розвитку духовної культури. Літературознавчий підхід до перекладу передбачає звернення до особистості перекладача, спробу зрозуміти його вибір виходячи з особистісних якостей. Звернемо увагу й на те, що проблематика перекладознавства знаходиться в тісному зв'язку з актуальними питаннями філософії:



питання філософської оцінки ролі знакових елементів мови в процесі пізнання

проблема взаємозв'язку між мовою, ідеальним образом та об'єктом

питання про поєднання змісту і форми

О.Шевченко (2014) у своїх доробках зазначає, що переклад – це певне відтворення форми тексту через адекватну передачу основної інформації та її герменевтичних функцій за допомогою адекватного перетворення мовних структур і значень на відповідних мовних рівнях засобами іншої мови. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що переклад – це творчий процес, який дозволяє наблизитися до оригіналу, що здійснюється на певних рівнях за допомогою та використання певних засобів, способів та прийомів.

За О.Борзих та І.Гук (2014), переклад є важливим компонентом міжкультурної комунікації, адже він передбачає подолання культурної дистанції між комунікантами і спрямований на забезпечення їх порозуміння, а також руйнує міжмовний та міжкультурний бар'єр.

Хочемо проаналізувати роботу І.Ткачук та В.Войнаровської (2017) і зробити висновок, що переклад у сучасному світі є важливим засобом спілкування між індивідами, які розмовляють різними мовами світу та належать до різного лінгвокультурного ареалу. Переклад розглядають в такому контексті як особливий вид міжкультурної комунікації, яка в сучасному світі є багатоаспектною та багатофункціональною системою взаємодії представників різних культур. Тому міжкультурна комунікація має справу з розуміння та порозуміння людей різних сторін світу.

Отже, ми дослідили, що переклад має важливе значення у процесі культурного, економічного та політичного розвитку кожної держави. Він є багатоаспектним та багатофункціональним явищем, яке забезпечує комунікацію між різними культурами світу.

## **1.2. Особливості корейської мови у різних аспектах**

Корейська мова займає значне місце у системі усіх мов світу. Як ми знаємо, корейською мовою розмовляють корейці, жителі усього Корейського півострова, до складу якого входять Корейська народно-демократична республіка та Республіка Корея.

Кан Ден Сік (2011) проаналізував історію корейської мови та її розвиток. Ми зробили висновок, що корейська мова належить до урало-алтайської групи, в яку входять мови народів Центральної Азії, серед них: монгольська, тибетська, угорська, фінська і японська мови. Найбільш схожою до корейської є японська мова, особливо у граматиці та фонетиці, а ще ці мови мають багато запозичень з китайської мови. Слід зазначити, що протягом багатьох століть корейська мова використовувалася переважно в розмовній мові, а мовою наукової та художньої літератури був ханмун.

Кан Ден Сік (2011) відзначає, що у сучасній корейській мові існує декілька діалектів, а точніше їх шість. Нормативним є діалект центральних районів – сеульський, і всі діалекти, за виключенням діалекту острова Чечжудо, досить схожі, тому корейці без труднощів розуміють одне одного.

Кожні 25 років у корейській мові відбуваються певні зміни, а протягом півстоліття мова знано змінюється та набуває нових онтологічних і функціональних властивостей. Причина даного процесу є науково-технічна революція, а також соціально-політичні зміни. Тому, можемо зробити висновок, що корейська мова, як і інші мови світу перебуває у постійному русі та розвитку (Кан Де Сік, 2011).

Корейська мова має багато своїх особливостей у різних аспектах. Ми проаналізували дослідження О.Мартинюк (2019) на тему «Семантичні особливості багатозначної лексики сучасної корейської мови». У корейській мові існує багато

слів, які мають одне значення, але більшу частину лексики складають слова, які мають декілька значень. Слова з декількома значеннями називаються багатозначними або полісемічними. Усі значення полісемантичного слова складають певні зв'язки і становлять чітку організовану систему. Під час розвитку словникового складу мови та смислової структури слова співвідношення між основним і похідними значеннями може зазнати певних змін, а утворене значення може:

стати основою для розвитку нових значень слова, що називається ускладненням структури слова

втратитися, тобто відбувається спрощення смислової структури слова

витіснити номінативне значення та зайняти його місце, тобто відбувається конверсія

На думку О.Мартинюк (2019), за дослідженнями Кан Боммо, близько 30% слів в корейській мові є омонімами. Національний інститут корейської мови у словниках налічує більше 20 тисяч корейських омонімів. Виділяють декілька причин виникнення омонімів:

- випадковий збіг в звучанні корейського слова та запозиченого з іншої мови, збіг двох запозичень, зміна фонетичної форми під фонетичну систему корейської мови;
- можливий збіг у звучанні слів літературної мови та діалектної;
- додавання нового значення слову, яке вже існує в мові.

Зазначимо, що омоніми в корейській мові мають такі властивості:



М.Криніцький (2021) у своїй роботі зазначає, що на сьогоднішній день вченими Південної Кореї та західних країн виділяється 3 класифікації діалектів корейської мови. Кожна з цих класифікацій була створена з врахуванням територіально-адміністративного поділу Кореї, як до, так і після перебування країни під владою Японської імперії.

Розглянемо 3 класифікації діалектів:

За класифікацією Лі сун Ньюна:	За класифікацією Сінпей Огури:	За класифікацією Коно Рокуро
Пхьонанський діалект Хамгьонський діалект Діалект Чолла Кьонсанський діалект Діалект Чечжудо Центральний діалект	Пхьонанський діалект Хамгьонський діалект Діалект Чолла Діалект Кьонгі Кьонсанський діалект Діалект Чечжудо	Західний Північний Центральний Південний Чечжудо

Зазначимо, що формування діалектів в корейській мові залежить від географії, хоча політичні та історичні фактори теж були взяті до уваги.

В.Охріменко (2016) досліджував корейську мову з іншої сторони. Вважається, що у звуконаслідувальній та образно-наслідувальній лексиці сучасної корейської мови узагальнення засновано на виокремленні та об'єднанні найбільш яскравих, зовнішніх, але не суттєвих для цього предмета ознак, внаслідок чого ономотопеїчна лексика не може проникнути до сутності речей, предметів. Звуконаслідувальні та образнонаслідувальні слова, вони передають усі зовнішні вияви внутрішнього переживання людини, які віддзеркалюються у словах, міміці обличчя, жестикуляції, позі, ході й інших рухах людини.

Отже, ми можемо зробити висновок, що корейська мова бере свій початок ще дуже давно та належить до урало-алтайської групи, в яку входять мови народів Центральної Азії. Корейська мова дуже складна за своєю структурою, має декілька діалектів (а саме шість), протягом багатьох століть корейська мова використовувалася переважно в розмовній мові, а мовою наукової та художньої літератури був ханмун. Дана мова має багато своїх особливостей у різних аспектах, що ми й дослідили у даному підрозділі.

### **1.3. Використання різних способів, прийомів та методів під час перекладу корейської мови**

Під час перекладу корейської мови використовують багато різноманітних способів, прийомів та методів. Розглянемо деякі з них.

Непрямий переклад – це переклад тексту, який вже був перекладений з іншої мови. За Ю.Ковальчук (2019), непрямий переклад слід визнати небажаним, адже існує певний ризик того, що у цьому процесі культурної ідентичності тексту-оригіналу зруйнується, оскільки перекладачу цільової мови зазвичай бракує фонових знань щодо культури країни мови-оригіналу. Через такі умови досягнення адекватності тексту стає неможливою ціллю, а особливо це стосується комунікації між віддаленими культурами, наприклад корейська та українська мови, тому що загалом

визнаним є те, що країнознавча підготовка перекладача є невід'ємною складовою його кваліфікації.

Звернемо увагу на прямий переклад. Прямий переклад – це переклад з однією мови на іншу, без попереднього його перекладання. При перекладанні корейської мови використовують даний спосіб, хоча й, слід відмітити, що корейська мова є дуже складною за своєю структурою.

Ми стверджуємо, що під час перекладу корейської мови застосовують також художній переклад. Це можна побачити у роботі А.Рижкова (2022) під назвою «Лабораторія художнього перекладу корейського нарративу українською мовою: «Легенда про Ондаля»».

М.Шемуда (2013) говорить про те, що художній переклад – це взаємодія і взаємовплив культур, до яких належить текст оригіналу й текст перекладу. Цей вплив не можна віднести тільки до мовної взаємодії, адже він охоплює всі сторони життя, відображені в художньому творі, особливий національний колорит, йому притаманний, національну своєрідність оригінального твору. Перекладна література – найбільш адаптоване надбання чужих культур завдяки особливому матеріалу цього мистецтва – мові.

Т.Козак (2015) про художній переклад говорить, що він вважається одним з найбільш складних та цікавих видів перекладу. Під час здійснення художнього перекладу з іноземної мови професійний перекладач зазвичай створює новий твір. Для виконання якісного художнього перекладу недостатньо добре володіти іноземною мовою, необхідно відчувати текст оригіналу та здійснити переклад таким чином, щоб людина з іншим менталітетом відчула на своїй мові саме те, що хотів вкласти у свої строки автор літературного твору.

Отже, ми можемо зробити висновок, що серед способів, методів та прийомів перекладу корейської мови ми виділили та проаналізували такі: непрямий переклад, прямий переклад та художній переклад. Зазначимо, що непрямий переклад - це переклад тексту, який вже був перекладений з іншої мови; прямий переклад – це переклад з однією мови на іншу, без попереднього його перекладання. Слід відмітити

те, що художній переклад є одним із важких перекладів корейської мови, проте дуже цікавим та багатоаспектним.

### **Висновки до 1 розділу**

Ми дослідили, що переклад має важливе значення у процесі культурного, економічного та політичного розвитку кожної держави. Він є багатоаспектним та багатофункціональним явищем, яке забезпечує комунікацію між різними культурами світу.

Зробимо висновок, що корейська мова бере свій початок ще дуже давно та належить до урало-алтайської групи, в яку входять мови народів Центральної Азії. Корейська мова дуже складна за своєю структурою, має декілька діалектів (а саме шість), протягом багатьох століть корейська мова використовувалася переважно в розмовній мові, а мовою наукової та художньої літератури був ханмун. Дана мова має багато своїх особливостей у різних аспектах, що ми й дослідили у даному підрозділі.

Визначили, що серед способів, методів та прийомів перекладу корейської мови ми виділили та проаналізували такі: непрямий переклад, прямий переклад та художній переклад. Зазначимо, що непрямий переклад - це переклад тексту, який вже був перекладений з іншої мови; прямий переклад – це переклад з однією мови на іншу, без попереднього його перекладання. Слід відмітити те, що художній переклад є одним із важких перекладів корейської мови, проте дуже цікавим та багатоаспектним.

## РОЗДІЛ 2

# ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

### 2.1 Трансформації як умова перекладу з корейської мови

Трансформації перекладу – це різні певні зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних та прагматичних характеристик з врахуванням норм мови перекладу.

У процесі перекладу корейської мови трансформації є певною умовою. За І.Сіняговською (2014), трансформація – це основа більшості прийомів перекладу, яка полягає у зміні формальних (лексичні та граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, яка призначена для передачі.

За І.Лощеновою та В.Нікішиною (2014), перекладацькі трансформації становлять собою особливий вид міжмовного перефразування, яке суттєво відрізняється від трансформацій у рамках однієї мови. Слід зазначити, що проблема перекладацьких трансформацій розглядалася багатьма вченими-лінгвістами, які пропонували своє визначення цього поняття, але всі вони збігалися у думці, що перекладацькі трансформації є невід’ємною частиною процесу перекладу та без їх використання неможливо надати адекватний переклад будь-якого тексту.

Також І.Сіняговська (2014) стверджує, що трансформації можуть сполучатися одна з одною, приймаючи вигляд складних комплексних трансформацій. Між різними типами трансформацій немає глухої стіни, а одні й ті ж самі трансформації можуть іноді являти собою спірний випадок, їх можна віднести до різних типів.

І.Пешкова (2006), узагальнюючи певні твердження з навчального посібника «Сучасне перекладознавство», говорить про те, що переклад - це процес трансформації тексту або мовленнєвого вислову з одної мови на текст або мовленнєвий вислів в іншій мові за тієї умови, що смисл та комунікативний намір залишаються незмінними.



За І.Пешковою (2006), у процесі перекладу текст піддається різним трансформаціям:

- лексичним;
- морфологічним (заміна однієї категоріальної форми іншою);
- синтаксичним (заміна синтаксичної функції слів та словосполучень);
- стилістичним (заміна стилістичного забарвлення);
- семантичним (заміна не тільки форми вираження змісту, але й самого змісту, а саме тих ознак, за допомогою яких описана ситуація).

Слід зазначити, що крім цього, існують змішані трансформації - лексико-семантичні та синтактико-морфологічні.

Проаналізувавши слова І.Пешкової (2006), ми зробили висновок, що корейська мова є однією з представників аглютинативної мови, тобто мова, граматики та словотвір полягає у системі різноманітних афіксів, що приєднуються до основ частини мови і таким чином змінюють їх граматичне, семантичне та стилістичне значення. При перекладі на українську мову корейська зазнає набагато більшої трансформації в силу великої різниці даних мов і приналежності їх до різних груп та сімей.

О.Нечипорук (2019) у своїй роботі зазначає, що на рівні речень найбільш поширеними трансформаціями, які використовує кожен перекладач корейської мови є:

- опущення;
- додавання;
- перестановка;
- зміна граматичних форм;
- компенсація;
- конкретизація;
- генералізація;
- антономічний переклад;
- розширення значення;
- метонімічний переклад;

- об'єднання речень;
- членування речень.

Виділимо деякі види трансформації та проаналізуємо. За О.Нечипоруком (2019), лексичні трансформації застосовуються у ході перекладу в тому випадку, коли у вихідному тексті зустрічається нестандартна мовна одиниця на рівні слова, наприклад, власна назва, властива вихідній мовній культурі й відсутня у мові перекладу; термін у певній професійній галузі; слова, що позначають предмети, явища й поняття, характерні для вихідної культури, але відсутні у носіїв мови перекладу або мають іншу структурно-функціональну впорядкованість. Найпростішими лексичними трансформаціями є опущення та додавання. Адекватний переклад тексту нерідко вимагає внесення додаткових слів чи навпаки – опущення деяких елементів. Введення додаткових слів зумовлюється розходженнями в структурі речення або відсутністю відповідного слова чи відповідного лексико-семантичного варіанта.

О. Нечипуренко (2006) виділяє граматичні трансформації, які так само як і лексичні, трансформації нерідко вимагають внесення додаткових слів чи навпаки опущення яких-небудь елементів. Тому опущення і доповнення часто сполучаються з іншими видами граматичних трансформацій, найчастіше із заміною частин мови. Лінгвіст Я.Рецкер стверджує, що всі різновиди граматичних трансформацій при перекладі можуть бути зведені до наступних основних категорій:

- зміна порядку слів;
- зміна структури речення (повне і часткове);
- заміна частин мови і членів речення;
- додавання слів;
- опущення слів.

А ось Т.Андрієнко (2012) бере до уваги Л.Бархударова, який виділяє чотири основні граматичні трансформації:

- перестановки;
- заміни;
- додавання;

- опущення.

О. Нечипуренко (2006) відмічає, що лексико-семантична трансформація слова, або семантична деривація, посідає чільне місце серед способів номінації. Ми вважаємо, що основними лексико-семантичними трансформаціями, таким чином, є:

- конкретизація;
- генералізація;
- додавання;
- опущення;
- модуляція.

Тому лексико-семантичні трансформації можна вважати важливим інструментом перекладу, який застосовується для прагматичної адаптації, спрощення великих структур та виразів, а також за відсутності або недоречності відповідного словника.

Слід відмітити важливим те, що за Т.Андрієнко (2012), перестановка, як вид перекладацької трансформації – це зміна розташування (послідовність) мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Елементами, що можуть піддаватися перестановці, є слова, словосполучення, частини складного речення і самостійні речення в тексті. Найбільш звичайний випадок в процесі перекладу є зміна порядку слів і словосполучень в структурі речення.

Т.Андрієнко (2012) говорить про те, що аміна – найбільш поширений і різноманітний вид перекладацької трансформації. У процесі перекладу заміни можуть піддаватися як граматичні одиниці – форми слів, частини мови, члени речення, типи синтаксичного зв'язку і ін., так і лексичні, у зв'язку з чим можна говорити про граматичні та лексичні заміни. Крім того, заміни можуть піддаватися не тільки окремі одиниці, але й цілі конструкції. Заміна членів речення (перебудова синтаксичної структури речення) – при заміні членів речення слова і групи слів в тексті перекладу вживаються в інших синтаксичних функціях, ніж їх відповідності в тексті першотвору – інакше кажучи, відбувається перебудова синтаксичної схеми побудови речення.

Отже, трансформації перекладу – це різні певні зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних,

стилістичних та прагматичних характеристик з врахуванням норм мови перекладу. Вона мають важливе значення у перекладі корейської мови.

## **2.2 Особливості трансформацій та труднощі при перекладі з корейської на українську мову**

У будь-якому переклад є свої позитивні та негативні сторони. При перекладі з корейської мови на українську все ж таки існують певні труднощі, які виділила І.Пешкова (2006). Ми ознайомилися з ними та проаналізували.

По-перше, труднощі для здійснення лексичних трансформацій при перекладі з корейської на українську мову являють саме лексичні особливості корейської мови. Тут можна виділити п'ять особливостей. Розглянемо та проаналізуємо їх більш детально.

Перша особливість – це велика кількість іншомовних запозичень у корейську мову. Найбільша частина запозичень прийшла до корейської мови з китайської, приблизно 75%. Ці запозичення зумовлені, насамперед, тісними історичними зв'язками з Китаєм, схожістю культур, а також тим, що Корея до XV століття користувалася китайською грамотою, тобто ієрогліфами. Навіть до сьогодні китайські ієрогліфи широко використовуються у корейській мові в південній Кореї, що не можна сказати про північну Корею, яка навпаки відмовляється від використання китайських ієрогліфів. Певні слова китайського походження не набули нового значення, як це може траплятися у лексичних запозиченнях, а використовуються у своєму традиційному значенні.

Друга особливість – це різноманітність діалектів на Корейському півострові. Корейська література та розмовна мова різняться у північній та Південній Кореї. Виділяють шість основних діалектів корейської мови, особливості яких треба знати та враховувати при перекладі:

- 1) «цокання» в північнокорейських діалектах і «чокання» в південнокорейських діалектах;

- 2) «шокання» в північнокорейських діалектах і «сокання» в південнокорейських діалектах;
- 3) північнокорейські діалекти можна визначити як «ㄷ – діалекти» і протиставити їм південнокорейський «ㅌ – діалект»;
- 4) північнокорейські діалекти можна визначити як «ㅍ – діалект» і протиставити їм південнокорейський «ㄹ – діалект»;
- 5) північнокорейські діалекти можна визначити як «ㄴ – діалект» та протиставити їм південнокорейський «ㅇ – діалект».

Третя особливість – це наявність у корейській мові ідіом, жаргонів, розмовної лексики, евфемізмів, спеціальної лексики (термінології), архаїзмів. Розглянемо детально:

- 1) ідіоматичні вирази, або ідіоми мають лише корейське та західне походження;
- 2) жаргони входять до розмовної корейської мови та переважно їх вживає молодь, робітники певної професійної сфери;
- 3) евфемізми у корейській мові складають певну систему заміни лексики, яка не підходить до даного контексту за стилем або граматично. Переклад евфемізмів є дуже складним, адже не всі корейці знають як і де їх використовувати;
- 4) спеціальна лексика, яка є термінологією, вживається у різноманітних сферах суспільного життя;
- 5) архаїзми, які обумовлені проникненням нових сучасних запозичень та відкидання запозичень з китайської мови.

Четверта особливість – це наявність особливих форм ввічливості – суфікс ввічливості – ㅆ, який приєднується до другої основи дієслова і вживається у випадках, коли друга чи третя особа у якомусь відношенні вища, ніж той, хто говорить, або коли з ним або про нього розмовляють підкреслено ввічливо. Цей суфікс означає те, що при перекладі потрібно добирати слова у ввічливій формі, адже мова йде не про «ти», а про «ви».

П'ята особливість – це наявність у ній особливої лексики – слів, які імітують звуки - звуконаслідувальна лексика, та слів, які характеризують певні дії – образонаслідувальна лексика. У посібнику з корейської мови «Pathfinder in Korean» наведено безліч прикладів такої лексики, яка є особливістю корейської мови і відображає особливі риси корейської культури. Найчастіше її можна зустріти у корейському фольклорі та дитячій літературі, іноді вона вживається усно.

Отже, ми можемо зробити висновок, що при перекладі корейської мови існують свої певні труднощі та особливості, які ми дослідили. Серед них ми виділили: велика кількість іншомовних запозичень у корейську мову; різноманітність діалектів на Корейському півострові; наявність у корейській мові ідіом, жаргонів, розмовної лексики, евфемізмів, спеціальної лексики (термінології), архаїзмів; наявність особливих форм ввічливості - суфікс ввічливості – ㅁ], який приєднується до другої основи дієслова і вживається у випадках, коли друга чи третя особа у якомусь відношенні вища, ніж той, хто говорить, або коли з ним або про нього розмовляють підкреслено ввічливо; наявність у ній особливої лексики – слів, які імітують звуки - звуконаслідувальна лексика, та слів, які характеризують певні дії – образонаслідувальна лексика. Саме ці особливості характеризують корейську мову та її переклад на інші мови світу.

## **Висновки до 2 розділу**

Ми можемо зробити висновок, що трансформації перекладу – це різні певні зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних та прагматичних характеристик з врахуванням норм мови перекладу. Вони мають важливе значення у перекладі корейської мови.

Ми дослідили, що при перекладі корейської мови існують свої певні труднощі та особливості, які ми проаналізували. Серед них ми виділили: велика кількість іншомовних запозичень у корейську мову; різноманітність діалектів на Корейському півострові; наявність у корейській мові ідіом, жаргонів, розмовної лексики,

евфемізмів, спеціальної лексики (термінології), архаїзмів; наявність особливих форм ввічливості - суфікс ввічливості – ㅅ, який приєднується до другої основи дієслова і вживається у випадках, коли друга чи третя особа у якомусь відношенні вища, ніж той, хто говорить, або коли з ним або про нього розмовляють підкреслено ввічливо; наявність у ній особливої лексики – слів, які імітують звуки - звуконаслідувальна лексика, та слів, які характеризують певні дії – образо-наслідувальна лексика. Саме ці особливості характеризують корейську мову та її переклад на інші мови світу.

## ВИСНОВКИ

Ми визначили, що переклад має важливе значення у процесі культурного, економічного та політичного розвитку кожної держави. Він є багатоаспектним та багатофункціональним явищем, яке забезпечує комунікацію між різними культурами світу.

Зробимо висновок, що корейська мова бере свій початок ще дуже давно та належить до урало-алтайської групи, в яку входять мови народів Центральної Азії. Корейська мова дуже складна за своєю структурою, має декілька діалектів (а саме шість), протягом багатьох століть корейська мова використовувалася переважно в розмовній мові, а мовою наукової та художньої літератури був ханмун. Дана мова має багато своїх особливостей у різних аспектах, що ми й дослідили у даному підрозділі.

Визначили, що серед способів, методів та прийомів перекладу корейської мови ми виділили та проаналізували такі: непрямий переклад, прямий переклад та художній переклад. Зазначимо, що непрямий переклад - це переклад тексту, який вже був перекладений з іншої мови; прямий переклад – це переклад з однією мови на іншу, без попереднього його перекладання. Слід відмітити те, що художній переклад є одним із важких перекладів корейської мови, проте дуже цікавим та багатоаспектним.

Можемо зробити висновок, що трансформації перекладу – це різні певні зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних та прагматичних характеристик з врахуванням норм мови перекладу. Вони мають важливе значення у перекладі корейської мови.

Ми дослідили, що при перекладі корейської мови існують свої певні труднощі та особливості, які ми проаналізували. Серед них ми виділили: велика кількість іншомовних запозичень у корейську мову; різноманітність діалектів на Корейському півострові; наявність у корейській мові ідіом, жаргонів, розмовної лексики, евфемізмів, спеціальної лексики (термінології), архаїзмів; наявність особливих форм ввічливості - суфікс ввічливості – ㅁ], який приєднується до другої основи дієслова і вживається у випадках, коли друга чи третя особа у якомусь відношенні вища, ніж той, хто говорить, або коли з ним або про нього розмовляють підкреслено ввічливо;



наявність у ній особливої лексики – слів, які імітують звуки - звуконаслідувальна лексика, та слів, які характеризують певні дії – образо-наслідувальна лексика. Саме ці особливості характеризують корейську мову та її переклад на інші мови світу.

## АНОТАЦІЯ

### **ВАРЮШИНА Єлизавета Юріївна. Способи, прийоми та методи перекладу корейської мови.**

Робота присвячена дослідженню способів, прийомів та методів перекладу корейської мови, які є популярними на сьогоднішній день у корейській філології. Проаналізовано сутність понять «перекладу» як складного багатогранного процесу; визначено особливості корейської мови у різних аспектах; проаналізовано використання різних способів, прийомів та методів під час перекладу корейської мови; розкрито сутність трансформації як умови перекладу з корейської мови, а також визначено основні трансформації та труднощі при перекладі з корейської на українську мову.

**Ключові слова:** корейська мова, переклад, прийоми перекладу, методи перекладу, способи перекладу, трансформація.

## ABSTRACT

### **VARYUSHINA Yelyzaveta Yuriivna. Ways, techniques and methods of Korean translation.**

The work is devoted to the study of ways, techniques and methods of Korean language translation that are popular today in Korean philology. The essence of the concept of "translation" as a complex multifaceted process is analyzed; the peculiarities of the Korean language in various aspects are determined; the use of various methods, techniques and methods during the translation of the Korean language was analyzed; the essence of transformation as a condition of translation from the Korean language is revealed, and the main transformations and difficulties in the translation from Korean to the Ukrainian language are also defined.

**Key words:** Korean language, translation, translation techniques, translation methods, translation methods, transformation.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Андрієнко, Т. П. (2012). Стратегії відтворення іншомовних елементів у мовленні персонажів художнього твору. *Філологічні трактати*, 4 (1), 11-16.

Бобрівник, С. Л., Бобровник, С. Л., Теплюк, І. А., Теплюк, І. А., Гайдученко, С. В., & Гайдученко, С. В. (2017). Використання практичних креативних технік перекладу англomовної економічної літератури.

Борзих, О. О., & Гук, І. С. (2014). Роль перекладу у процесі міжкультурного спілкування. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер.: Філологічні науки*, (3), 31-34.

Гальчак, Т. В. (2010). Переклад як процес і результат аналітико-синтетичної діяльності майбутнього перекладача у процесі навчання у виші. *Наукові записки [Національного університету Острозька академія]. Сер.: Філологічна*, (16), 71-76.

Гончаренко, Л. О. (2017). Сутність поняття переклад в міждисциплінарному та перекладознавчому аспектах. *Молодий вчений*, (11), 196-201.

Кан, Д. С. (2011). Проблеми корейської мови в контексті існування двох держав. *Східний світ*, (4), 121-124.

Карабан, В. І. (2002). *Переклад англійської наукової і технічної літератури. [англ./укр.]*: Навчальний посібник для ВНЗ. Нова Книга.

Ковальчук, Ю. А. (2019). Корейські реалії в непрямому перекладі (на матеріалі роману Хан Ган Вегетаріанка). *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*, (1), 95-103.

Козак, Т. (2015). Особливості художнього перекладу. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія «Філологічна»*, (Вип. 51), 221-223.

Криніцький, М. Г. (2021). Специфіка функціонування лексики у діалектах корейської мови.

Лощенова, І. Ф., & Нікішина, В. В. (2014). Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер.: Філологічні науки*, (3), 102-105.

Мартинюк, О. І. (2019). Семантичні особливості багатозначної лексики сучасної корейської мови.

Нечипорук, О. С. (2019). Суб'єктивні й об'єктивні трансформації при перекладі текстів з корейської мови на українську.

Охріменко, В. О. (2016). Семантичні особливості оноματοпеїчної лексики у сучасній корейській мові. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер.: Філологічні науки (мовознавство)*, 5 (2), 61-64.

Пешкова, І. (2006). Лексичні особливості корейської мови та їх значення для перекладу на українську мову.

Рижков, А. (2022). Лабораторія художнього перекладу корейського наративу українською мовою: «Легенда про Ондаля». *Синопсис: текст, контекст, медіа*, 28(1), 36-45.

Сіняговська, І. Ю. (2014). Визначення та класифікація перекладацьких трансформацій у процесі художнього перекладу тексту.

Ткачук, І. В., & Войнаровська, Н. В. (2017). Актуальні проблеми перекладу в процесі міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, (30 (2)), 164-166.

Шевченко, О. О. (2014). Переклад як творчий процес. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*, (6 (2)), 33-38.

Шемуда, М. Г. (2013). Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія: Філологічні науки*, (1), 164-168.